

Dominika Dinušová

**Informácia o účasti na medzinárodnej konferencii reprezentantov
ministerstiev vnútra členských štátov Európskej Únie**

***„Úloha polície v demokratickej spoločnosti. Takmer 20 rokov Európskeho
kódexu policajnej etiky“***

konanej v dňoch 20. a 21. 10. 2020 na pôde Rady Európy v Štrasburgu

Policajná etika tvorí významnú súčasť profesionálnej prípravy policajtov. Prijatie Európskeho kódexu policajnej etiky v roku 2001 bolo významným medzníkom prehĺbenia a rozšírenia aplikačnej roviny etiky v policajnom povolání. Európsky kódex policajnej etiky je základný dokument, z ktorého sa odvíja i formulácia Etického kódexu príslušníka Policajného zboru. Etika odráža dynamický spoločenský vývoj v oblasti formovania sociálnych hodnôt a noriem, ktoré prestupujú širokým spektrom ľudského záujmu. V rámci policajnej profesie policajná etika prispieva k optimalizácii a skvalitňovaniu policajnej služby, z čoho nevyhnutne vyplýva potreba interakcie teoretickej a praktickej roviny. Výročie prijatia Etického kódexu policajnej etiky je tak príležitosťou pre reflexiu jeho znenia a zhodnotenie miery jeho aplikácie v praxi v súvislosti s aktuálnou spoločenskou situáciou. To bolo akiste jedným z cieľov medzinárodnej konferencie reprezentantov ministerstiev vnútra členských štátov Európskej únie s názvom „*Úloha polície v demokratickej spoločnosti. Takmer 20 rokov Európskeho kódexu policajnej etiky*“, na ktorej sa na základe nominácie Kancelárie ministra vnútra Slovenskej republiky zúčastnila odborná asistentka Katedry spoločenských vied Akadémie Policajného zboru v Bratislave, kpt. Mgr. Dominika Dinušová, PhD. Konferencia sa uskutočnila v dňoch 20. a 21. októbra 2020 na pôde Rady Európy v Štrasburgu a z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 tiež online prostredníctvom aplikácie KUDO.



Obsah konferencie bol sústredený v piatich tematických blokoch: kvalifikácia; nábor a zabezpečenie Policajného zboru; úloha a miesto žien v polícii; zodpovednosť a vnútorná a vonkajšia kontrola polície; výskum a medzinárodná kooperácia; inštitucionálne posilnenie medzi Radou Európy a reprezentantmi ministerstiev vnútra členských štátov EÚ. Z príspevkov účastníkov konferencie bolo možné porovnať spôsoby zapracovania Európskeho kódexu policajnej etiky v niektorých členských štátoch, no zároveň postihnúť výzvy pre aktualizáciu policajnej etiky a znenia etických kódexov.

V rámci viacerých vystúpení bol vyjadrený dôraz na vzdelanie, ktoré v rozvoji etiky v policajnom povolani zastáva významné postavenie. Etické kompetencie nie sú vrodené, tobôž ak hovoríme o konkrétnych normatívoch profesijnej organizácie, ale nadobúdame ich v procese vzdelávania a neskôr ich uplatňujeme a zdokonaľujeme praktickou činnosťou. Vzdelanie a príprava policajtov má tak v smere prehĺbovania etických kompetencií kľúčovú úlohu. Tvorí základňu, z ktorej sa odvíja kvalita uplatňovania etických štandardov. Aj preto v rámci sekcie venovanej príprave policajtov spojenej s fungovaním akademických inštitúcií policajných zborov dostali priestor funkcionári vybraných akademických pracovísk: Laurent Moscatello (Francúzsko), João Leitao (Portugalsko), Irina Abramišvili (Gruzínsko), Alain Bergonzoli (Švajčiarsko) a Gerrit den Uyl (Holandsko).



Jednou z aktuálnych tém, ktoré do formulácie etických požiadaviek v policajnej profesii vstupujú je otázka úlohy žien v polícii. V danom smere sa stali centrom záujmu výzvy smerujúce k vyváženiu počtu žien v polícii, k pýtaniu sa po úlohe žien v zmysle hodnôt policajných zborov ako ozbrojených zborov, ktorým sú tradične pripisované hodnoty ako poriadok a spravodlivosť, ktoré spoločensky vnímame ako maskulínne atribúty. Priestor bol venovaný tiež problematizácii sexuálneho obťažovania a nevhodných spôsobov správania sa na pracovisku. V danej oblasti o skúsenostiach a stave uvedenej tematiky referovali Montserrat Pina-Martínez (Španielsko), Marie-France Moneger (Francúzsko), Jane Townsley (Veľká Británia), Sabrina Rigollé (SCIS) a Charles Ramsden (Veľká Británia).

V tretej sekcii prvého konferenčného dňa bola problematizovaná vnútorná a vonkajšia kontrola uplatňovania etických štandardov. Do popredia sa dostali otázky postavenia

a charakteru polície v demokratickej spoločnosti na pomedzí jej ideálov a praxe, ako i otázky súvisiace s výkonom policajnej inšpekcie. V danej oblasti informovali o situácii a mechanizmoch uplatňovania vonkajšej a vnútornej kontroly Sebastian Roché (CNRS – Francúzsko), Michel Labbé (Francúzsko), Maja Kević (Chorvátsko) a mimoeurópsky pohľad na problematiku predstavil Marc André Dowd (Kanada).

Dôležitou v zapracovaní a uplatňovaní prijatých etických štandardov je medzinárodná spolupráca medzi jednotlivými členskými štátmi EÚ. Tá sa realizuje prostredníctvom výmeny skúseností na poli vzdelávania, reakcií na nové spoločenské výzvy (pokrok v technológiách, kultúrna diverzita spoločnosti, nové formy trestnej činnosti), ktoré možno spoločne zdieľať v rámci výskumu uvedenej problematiky a vedeckej činnosti. Bol vyslovený apel na vzájomnú kooperáciu a flexibilnú reakciu na aktuálnu sociálnu prax. O spôsoboch spolupráce v historických perspektívach i aktuálnych súvislostiach rozprávali Sabine Capsalas (Interpol), Luís de Eusebio Ramos (Europol), André Konze (EEAS), Stefano Failla (CEPOL). Upevnenie spolupráce medzi Radou Európy a reprezentantmi ministerstiev vnútra v rozvoji a zapracovaní policajnej etiky v členských štátoch EÚ zdôraznili Claud Jacob (Francúzsko), Roeland Bocker (Holandsko), Christian Meuwly (Švajčiarsko).

V záverečnej diskusii dostala priestor reflexia stavu a otázok policajnej etiky v ďalších členských štátoch vrátane Slovenskej republiky. Zaznelo viacero podnetov, ktoré dotvárali obraz stavu policajnej etiky v oblasti etických kódexov policajných zborov v konfrontácii s potrebou ich aktualizácie.

Účasť na tomto medzinárodnom podujatí bola podnetnou a vecnou skúsenosťou, ktorá vo vzťahu rozvoja policajnej etiky na Slovensku a jej výučby na Akadémii Policajného zboru v Bratislave splnila viacero účelov. Bolo možné reflektovať etické aspekty policajnej profesie v medzinárodných súvislostiach, oboznámiť sa s novými poznatkami v oblasti policajno-etického výskumu a praktickej aplikácie policajnej etiky v iných členských štátoch EÚ, prehĺbiť medzinárodnú spoluprácu vo vedeckom výskume etickej oblasti zameranej na skúmanie policajnej etiky, hľadať prieniky vytvárajúce výzvy pre neustále zefektívňovanie výučby predmetov *Profesijná etika* a *Policajná etika*, podieľať sa na diskusii o podobách a inovatívnych trendoch policajnej etiky v súčasných spoločenských pomeroch a získať inšpirácie a podnety uplatnenia etických aspektov pre potreby bezpečnostnoprávnej praxe.

Etika je filozofickou disciplínou, ktorá je nemysliteľná bez reflexie jej praktickej roviny. Pre rozvíjanie etickej problematiky v policajnom povolání je interakcia teórie a praxe nevyhnutná. Rovnako tak pre skvalitnenie výskumu policajnej etiky a implementovanie jeho výsledkov v policajnej praxi je nevyhnutná konfrontácia so skúsenosťami s ostatnou odbornou komunitou. V tomto význame je tak súčasťou vedeckej praxe tiež zdieľanie výsledkov, postrehov a podnetov k predmetnej problematike.

*kpt. Mgr. Dominika Dinušová, PhD.
Katedra spoločenských vied
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
e-mail: dominika.dinusova@minv.sk;*